

משך חכמה

פרשתתזריע, פסקאות א- ה

מאת הגה"ק רבי מאיר שמחה הכהן זצוק"ל מדווינסק

בעל מחבר ספר "אור שמח" על הרמב"ם

עם ביאור בינת החכמה - מאת יצחק בירך דסקל

תשפ"ב, גליון מס' תפ טל: 052-7611435 מייל: y.b.daskal@gmail.com כל הזכויות שמורות ©

בפרק אין צדין (ביצה כה, א), ובנתיה דרב נחמן בחשן קדירה בכשפים בפרק השולח (גיטין מה, א), ובנתיה דרב חסדא אמר עליהן ריש פרק מי שמת (בבא בתרא קמא, א) לדידי בנתיה עדיפי מברא, עיין שם. ורבא אמר ברתא דרב חסדא קים לי בגוה, מר לא קים לי בגויה (כתובות פה, א), ועוד. לכן אמר, הא דעדיפנא מחבראי בברתי דעדיפי טובא, משום דנסיבנא בשתסר, לכן הוא יותר לשם שמים, כי נפסק ממנו חום התאוה. ודו"ק.

וכמו דאמר רב חסדא בבבא בתרא (קמא, א) [דאמרו שבן עדיף מבת - ואמר ר' יוחנן משום רשב"י כל שאינו מניח בן ליורשו הקדוש ברוך הוא מלא עליו עברה כו' -] "ולדידי בנתן עדיפן לי מבני" [פירוש: בשבילי בנות עדיפות מבנים] ע"כ. וגם מהא דחתנו רבא אמר (כתובות פה, א) דידוע באשתו בת רב חסדא שאינה אומרת דבר שאינו אמת מוחלטת, ולכן האמין לה שלא להשביע אשה שהתחייבה שבועה שאמרה עליה שחשודה להשבע לשקר, וכשרב פפא אמר לרבא על שטר שבא לפני רבא שפרוע הוא לא רצה להאמינו כי עד אחד אינו נאמן, וכששאל רב אדא בר מתנה את רבא מדוע הוא מאמין לאשתו בת רב חסדא ולא לרב פפא, אמר רבא כי יודע ומכיר את בת רב חסדא, יותר משמכיר את רב פפא. עד כדי כך היה דרגת בנותיו גדולה, וכיוצא בו בעוד מקומות בש"ס. אבל בנות רב נחמן היו מכשפות, לא עלינו, כמבואר בגיטין (מה, א), ולגבי בנותיו רב רב חסדא עדיף מרב נחמן, וכיון שהיה הדבר מפורסם שבנותיו עדיפות משל חבירו רב נחמן, לפיכך אמר רב חסדא בקידושין (שם), דהטעם שאני עדיף בבנות מרב נחמן, כיון שנשאתי אשה כשהיתי בן שש עשרה, לכן הייתי יכול לכוון במצוה יותר לשם שמים, כיון שנפסק ממני חום התאוה [שכיון שנא אשה בצעירותו, לא גדלה תאותו, וחום התאוה פסק כשנשא אשה בהיותו בן שש עשרה] ולכן זכה שבנותיו צדקניות. [ועל פי זה מבואר שממדת ענוה אמר זאת, כלומר זה שזכיתי לבנות כאלה, וחברין רב נחמן לא זכה לזה, אינו מפני שאני גדול מרב נחמן, אלא שכיון שנשאתי אשה בצעירותי, זכיתי לבנות כאלה מה שאין כן רב נחמן]

[א]

(יב, ב) דַּבְרֵי אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אֲשֶׁה פִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר וְיִטְמָאָה שְׂבָעַת יָמִים פְּיָמִי נִדְתָּ דִּוְתָה תִּטְמָא

דרגת האב הרוחנית מקבלת הבת

(יב, ב) אשה כי תזריע וילדה זכר. איש¹ מזריע תחילה יולדת נקבה (ברכות ס, א. ועוד). ובמדרש רבה (ויקרא יד, ט) לעולם הנקיבה מן האיש כו' יעויין שם. בזה נראה ביאור הגמרא קידושין פרק קמא (כט, ב) אמר רב חסדא האי דעדיפנא מחבראי דנסיבנא בשתסר כו'. דביאורו, דרב נחמן קרי לרב חסדא חברין

¹ [א] תוכן דבריו, דאיתא בברכות (ס, א) ובנדה (לא, א): "אמר רב יצחק בריה דרב אמי, איש מזריע תחלה יולדת נקבה, אשה מזרעת תחלה יולדת זכר, שנאמר אשה כי תזריע וילדה זכר" ע"כ. ומפסוק זה לא מוכח אלא שאם האשה מזרעת תחילה יולדת זכר, ולא מוכח שאם האיש מזריע תחילה יולדת דוקא נקבה, אבל במדרש רבה (תזריע יד, ט) מובא שאם הזכר מזריע תחילה יולדת נקבה, וז"ל "לעולם הנקבה מן איש והזכר מן האשה, הזכר מן האשה מנין כו' ונקבה מן האיש שנאמר (בראשית כב, כג) ובתואל ילד את רבקה, ואת דינה בתו (בראשית מו, טו), ושם בת אשר סרח (במדבר כו, מו) ע"כ. ומהפסוקים שמביא המדרש רבה מוכח שאם האב מזריע תחילה, לא רק שיולדת בת, אלא שהבת נקראת על שם האב, ומשמע שמקבלת הבת את דרגתו הרוחנית של האב, ולכן נקראת בתו ולא בת האשה [ולכן דקדק המשך חכמה לומר "יעויין שם"].

וכיון שנתבאר שדרגתו הרוחנית של האב מקבלת הבת, יתבאר דבר פלא בדברי רב חסדא. דמובא בקידושין (כט, ב): "אמר רב חסדא האי דעדיפנא מחבראי דנסיבנא בשתסר" [פירוש: זה שאני עדיף מחבראי, כיון שנשאתי אשה בן שש עשרה] ע"כ. והלשון זה שאני עדיף, משמעו שהוא דבר ידוע ומוחלט בין תלמידי החכמים שהוא עדיף מהם, ולא מצאנו בש"ס שהיה מפורסם שרב חסדא עדיף משאר תלמידי החכמים (עיין עירובין סז, א). ועוד, דאפילו אם היה נחשב עדיף מהם, אין דרך תלמידי חכמים לדבר בלשון שנראה כגאווה.

אבל לאור המבואר דהבת מקבלת דרגתו הרוחנית של האב יתבאר היטב, דהנה "חבריה" דרב חסדא הוא רב נחמן, כמבואר בפרק אין צדין (ביצה כה, א רש"י ד"ה מדברי רבינו) דקרא רב נחמן לרב חסדא "חברין". ובאמת אין כונת רב חסדא לומר שהוא עדיף מכל חבירו, אלא כונתו שעדיף הוא מחבריו רב נחמן, והיינו בבנות, דבנות רב חסדא היו צדיקות

משך חכמה

פרשתתזריע, פסקאות א- ה

מאת הגה"ק רבי מאיר שמחה הכהן זצוק"ל מדווינסק

בעל מחבר ספר "אור שמח" על הרמב"ם

עם ביאור בינת החכמה - מאת יצחק בירך דסקל

תשפ"ב, גליון מס' תפ טל: 052-7611435 מייל: y.b.daskal@gmail.com כל הזכויות שמורות ©

יולדת דמשתלחת חוץ לשני מחנות דהוה חמור בעוד לא טבלה, ולכך טבול יום שלו אסור במחנה שכינה. אבל הבא מטומאה קלה - טמא מת ובוועל נדה - שגם בטומאתם אינם משתלחים חוץ למחנה לוי, מנין שגם הם מזהירים להשתלח חוץ ממחנה שכינה אפילו טבול יום, כתיב (להלן טו, לא) ולא ימותו כו' את משכני אשר בתוכם. פירוש מה שהוא בתוכם, שהמה מותרין בטומאתם להיות סביבות המשכן, דהוא מחנה לוי. וזה נכון. ומזה התורת כהנים נראה, דאין אזהרה רק על טבול יום, לא על מחוסרי כיפורים [וכן משמע פשטיות המקרא], דאם לא כן לימא ולא יטמאו קאי על מחוסר כיפורים, ודו"ק³.

[ג]

(יב, ג) וביום השמיני ימול בשר ערלתו

מנין שמילה אינה אלא ביום

יולדת הקלה טמא רק מתוכו, ומותרת במחנה לוי, אבל שאר טמאים אסורים אף במחנה לוי, תלמוד לומר (ויקרא יב, ב) "דבר אל בני ישראל לאמר אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים" מקיש כל בני ישראל ליולדת שמותרים להכנס למחנה לוי. וממשיך ושואל, אין לי אלא הבא מידי טומאה חמורה כוללת, הבא מידי טומאה קלה, טמא מת ובוועל נדה וכל המטמא את האדם מנין כו'. עד כאן.

ודברי התורת כהנים אין לו ביאור, דברישא אומר שילדת היא טומאה קלה, ואחרי כן אומר שהיא טומאה חמורה. ועוד מה הפירוש הבא מטומאה חמורה והבא מטומאה קלה. ומפרש המשך חכמה דסיום דברי התורת כהנים, ללמד שטבול יום של טמא מת ובוועל נדה אסורים במחנה שכינה, דהפסוק ואל המקדש כו' איירי בטבול יום דילדת, שבטומאתה היא משתלחת משני מחנות, והיא חמורה מטמא מת ובוועל נדה, שבטומאתם אינם משתלחים אלא ממחנה שכינה, ומנין שטבול יום שלהם משתלח ממחנה שכינה.

[ב]

(יב, ד) ושלשים יום ושלשת ימים תשב בדימי טהרה בכל קדש לא תגע ואל המקדש לא תבא עד מלאת ימי טהרה:

אם טבול יום הקל מותר להכנס למקדש

תורת כהנים² (פרשתא א, ג) אין לי אלא הבא מידי טומאה חמורה כוללת, הבא מידי טומאה קלה כטמא מת ובוועל נדה וכל המטמא את האדם מנין, תלמוד לומר לא ימותו בטמא כו' אשר בתוכם (להלן טו, לא) לרבות את כולם. פירוש עמוק, דזב ומצורע משתלח חוץ לשני מחנות [מצורע לג']. וטמא מת ובוועל נדה אינם משתלחים רק ממחנה שכינה, כמפורש בפסחים (סז, א) וברמב"ם (ביאת מקדש ג, ח). וטבול יום מן התורה אינו משתלח ממחנה לוי, ודבר תורה אפילו עשה אין בו [יבמות דף ז, ב]. וזה פירוש, אף על גב דאל המקדש לא תבוא (פסוק ד) כתיב בטבול יום דאינו משתלח ממחנה לוי, אבל בכל זאת הרי בא מטומאת

² [ב] תוכן דבריו, דז"ל התורת כהנים (ספרא תזריע פרשה א, א-ג) "ואשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים. מה תלמוד לומר, לפי שנאמר (ויקרא ט"ו, לא) 'והזרתם את בני ישראל מטומאתם ולא ימותו בטומאתם בטמאם את משכני אשר בתוכם', שומע אני בין מתוכו בין מאחוריו, תלמוד לומר ביולדת, ואל המקדש לא תבא. יכול יולדת הקלה תהא מטמאה אותו מתוכו, ושאר כל הטמאים בין מתוכו בין מאחוריו, תלמוד לומר בני ישראל, הרי בני ישראל כוללת, מה יולדת אינה מטמאה אותם אלא מתוכו, אף כולם לא יטמאו אותו אלא מתוכו. אין לי אלא הבא מידי טומאה חמורה כוללת, הבא מידי טומאה קלה, טמא מת ובוועל נדה וכל המטמא את האדם מנין, תלמוד לומר לא ימותו בטמאם את משכני אשר בתוכם, לרבות את כולם" ע"כ.

פשטות דברי התורת כהנים הוא, דבא לבאר מדוע כתיב "ואל המקדש לא תבוא", כיון דכתיב שטמאה היא, פשיטא שאינה באה למקדש. ומתוך דלא בא ללמד שלא תכנס למקדש, אלא בא ללמד דדוקא אל המקדש לא תכנס, דהיינו מחנה שכינה, אבל תכנס למחנה לוי דהיינו להר הבית, שלא תאמר דאסורה אף מאחורי המקדש, דהיינו מחנה לוי דהוא הר הבית, קמ"ל דרק אל המקדש, דהיינו מחנה שכינה לא תכנס. ועל זה ממשיך ואומר, יכול רק

משך חכמה

פרשתתזריע, פסקאות א- ה

מאת הגה"ק רבי מאיר שמחה הכהן זצוק"ל מדווינסק

בעל מחבר ספר "אור שמח" על הרמב"ם

עם ביאור בינת החכמה - מאת יצחק בירך דסקל

תשפ"ב, גליון מס' תפ טל: 052-7611435 מייל: y.b.daskal@gmail.com כל הזכויות שמורות ©

הפסק ענין, שאינו מדבר מהזמן העבר על הילד, רק שמצד עצמו נימול ביום ולא בלילה, לכן הוא הדין בט' יהיה ביום ולא בלילה (מגילה כ,א. יבמות עב,א), ודו"ק⁵.

[ד]

שלא בזמנה. וזה בא המשך חכמה לבאר.

דהנה כשנדקדק בלשון הכתובים נראה שיש הבדל גדול בין לשון הכתוב, דבבראשית מדבר על זמן הילד שיהיה נימול בן שמונת ימים, ומשמעות הכתוב שלפני שמגיע יום השמיני, לא הגיע זמנו להיות נימול, לפיכך ליל שמיני אינו נימול, כי עוד לא הגיע זמנו, אבל משעבר יום שמיני והוא כבר בזמנו, אין למעט מילה בליל תשיעי וכו', וראיה לזה דבזב כתיב (ויקרא טו, יג) "וכי יטהר הַזָּב מִזֹּבוֹ וְסָפַר לוֹ שְׁבַעַת יָמִים לְטַהֲרָתוֹ וְכִפָּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בְּשֹׁרֹוֹ בְּמַיִם חַיִּים וְטָהַר", ומזה יליף הש"ס במגילה (כ, א) שאין טובל אלא ביום, ואף על פי כן לאחר שעבר יום השביעי יכול לטבול בלילה, כי כבר הוא לאחר שבעה ימים, וכמו כן לגבי מילה, ושני פסוקים על אותו משקל: וְכֵן שְׁמַנְתָּ יָמִים יְמוֹל - וְסָפַר לוֹ שְׁבַעַת יָמִים, אבל הפסוק בויקרא אינו מדבר על זמן התינוק, אלא על מצות מילה עצמה שזמנה ביום השמיני, משמעות לשון הכתוב, שדין יום שמיני אינו מחמת שרק עכשיו הגיע זמנו, אלא שהוא דין שהמילה תהיה דוקא ביום השמיני, לכן הוא דוחה שבת, והוא י' מרבה, שאפילו אם ימול ביום התשיעי יהיה דוקא ביום ולא בלילה, כלומר הוא י' מוסיף כאילו כתיב וביום התשיעי, שמשמעו שיש מצוה שהמילה תהיה ביום אפילו אם מל ביום התשיעי, ומשמעות הכתוב והוא י', אינו סתירה, אלא שהוא י' מוסיף ללמד, שכאילו כתיב וביום התשיעי. והשתא לא קשה מידי, למה אי אפשר ללמוד על מילה שלא בזמנה מקרא דבראשית "ובן שמונת ימים ימול", דקאי זה קאי על זמן שיהא בן שמונה ימים, אבל אחרי כן אפשר גם בלילה, ורק מקרא ד"ביום השמיני ימול" דקאי על עצם מצות מילה שזמנה ביום שמיני, ילפינן דגם בתשיעי זמנה ביום דוקא. זה עומק דבריו, אלא שקיצר מאוד כדרכו בקודש.

(יב, ג) וביום השמיני ימול בשר ערלתו. הנה⁴ אמר קרא (בראשית יז, יב) בן שמונת ימים ימול, וידענא דיהא בן שמונה ימים, היינו שגיע יום השמיני, וכמו כן דרש בפרק ר' אליעזר דמילה (שבת קלב, א), וכן דריש במגילה (ח, ב) וספר לו שבעת ימים (ויקרא טו, יג) שגיע יום השביעי, אבל כי עברו על הבן שמונה ימים הרי הוא בתשיעי, כשר מילתו אפילו בלילה דהרי הוא כבר בן שמונת ימים, לכן אמר כאן דביום השמיני ימול, הוא

⁴ [ג] תוכן דבריו, דהנה שני פסוקים כתוב בתורה שיש למול ביום השמיני. בבראשית (יז, יב) "וְכֵן שְׁמַנְתָּ יָמִים יְמוֹל לְכֶם כָּל זָכָר". בויקרא (יב, ג) "וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוֹל בְּשֹׁר עֶרְלָתוֹ". וק"ל דקטן שעבר זמנו ונימול לאחר שמונה ימים, גם אין נימול אלא ביום (יבמות עב, א. וכן פסק המחבר יורה דעה רס"ב, ב). ומבואר בשבת (קלב א) דמילה ביום השמיני דוחה שבת, מדכתיב הכא "וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוֹל בְּשֹׁר עֶרְלָתוֹ", ומקשה הש"ס הא צריך ללמד דמילה ביום ולא בלילה, ומנין ללמד שדוחה שבת, ומתרץ רבי יוחנן דמהפסוק בבראשית "וְכֵן שְׁמַנְתָּ יָמִים" ילפינן שמילה ביום ולא בלילה, ומהפסוק "וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי" ילפינן דדוחה שבת.

וביבמות (עב, א) יליף מקרא "וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי" דמילה שלא בזמנה אינה אלא ביום, ויליף לה מדכתיב "וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי", וא"ו בא לרבות שאפילו שלא בזמנה אינה אלא ביום. אבל במסכת מגילה (כ, א) תנן "לא מלין כו' עד שתנן החמה" וקאמר בש"ס (שם) "ולא מלין וכו' דכתיב וביום השמיני ימול". ע"כ. והקשו הראשונים במגילה (שם, תוס' רשב"א, ועוד) הא בשבת (שם) יליף שמילה ביום מהפסוק בבראשית "וְכֵן שְׁמַנְתָּ יָמִים", ומדוע מביא הש"ס במגילה הפסוק בויקרא, הא מפסוק זה יליף שדוחה שבת ולא יליף שמילה ביום, ומתמצים הרשב"א הריטב"א ותוס' הרא"ש (שם), דכונת הש"ס להביא הפסוק שמלמד על מילה שלא בזמנה שאינה אלא ביום, לפיכך מביא הפסוק בויקרא. הנה מבואר מכל זה, שהפסוק "וְכֵן שְׁמַנְתָּ יָמִים יְמוֹל לְכֶם כָּל זָכָר". מלמד על מילה בזמנה שאינה אלא ביום, והפסוק "וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוֹל בְּשֹׁר עֶרְלָתוֹ" מלמד על מילה שלא בזמנה שאינה אלא ביום, אלא שבמגילה סתם הש"ס ולא אמר שילפינן לה מהוא י', אלא מהפסוק בעצמו, וביבמות אמר שילפינן לה מהוא י', ומהפסוק עצמו ילפינן בפרק רבי אליעזר שדוחה שבת.

וכל זה צריך ביאור, מדוע מן הפסוק "וְכֵן שְׁמַנְתָּ יָמִים יְמוֹל לְכֶם כָּל זָכָר" משמע רק על מילה בזמנה, ואי אפשר ללמוד ממנו גם על מילה שלא בזמנה, ומן הפסוק "וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוֹל בְּשֹׁר עֶרְלָתוֹ" משמע נמי על מילה

משך חכמה

פרשתתזריע, פסקאות א- ה

מאת הגה"ק רבי מאיר שמחה הכהן זצוק"ל מדווינסק

בעל מחבר ספר "אור שמח" על הרמב"ם

עם ביאור בינת החכמה - מאת יצחק בירך דסקל

תשפ"ב, גליון מס' תפ טל: 052-7611435 מייל: y.b.daskal@gmail.com כל הזכויות שמורות ©

ימי מילה, ולכך צריך שמונה ימים אחרים. ודרשינן הכי, כל שאמו טמאה לידה נימול ל-טו, כל שאין אמו טמאה נימול ל-ח', וכדורות ראשונים. לכך קמ"ל וביום היינו שמיני למספר ז' ימי טומאה. לכן אמר לו רבי עקיבא צללת וכו' והלא כבר נאמר וכן שמונת ימים ימול לכם כל זכר לדורותיכם, אף על גב דלדורות תהיה טמאה לידה שבעת ימים, הרי לדורות נימול לשמונה מיום היוולדו, ופשוט.

עקיבא כו' אילו אמר וטמאה שבעת ימים ביום השמיני ימול, יכול ז' וח' הרי טו, תלמוד לומר וביום. פירוש, דהגמרא קאמר בשבת (קלה, א) וטמאה שבעת ימים ביום השמיני ימול, כל שאמו טמאה לידה נימול לשמיני, פרט ליוצא דופן שנימול לאחד. ופריך, הרי דורות ראשונים יוכיחו, ומשני, ניתנה תורה נתחדשה הלכה. עכ"ל. אם כן הוה אמינא דכך אמר רחמנא, וטמאה שבעת ימים, ומשום שטמאה טומאת לידה, לכן אינם נחשבים לשמונה

טמאה שבעה אז צריכה למנות עוד שמונה ימים, שללא וא"ו, משמעו שאינו נמשך על שבעה של הטומאה, שכיון שאמו טמאה, אין עולה לשמונה ימים למילה, ויהיה נימול ליום שמיני מיום שטהרה, דהיינו ט"ו יום [ואינו חוזר על הלידה [כקושיא ג] מכח הסמוכים], אבל אם אין אמו טמאה לידה, מונים לו מיום הלידה שמונה ימים, וכפי שהיה באמת לפני מתן תורה, [ואף על פי שאין טעם בדבר, גזירת הכתוב היא, שכשם שלרבי אסי כשאין אמו טמאה לידה אין נימול לשמונה ואין טעם בדבר, הכא נמי הוה אמרינן שאם אמו טמאה לידה, מונה שמונה ימים אחר שטהרה, ואם אינה טמאה לידה, מונה שמונה ימים למילה מיד לאחר לידה], ולא קשיא מידי מהכתוב באברהם שנימול לשמונה ימים, כיון שאז לא היה טומאת לידה, לכך צריך לכתוב ואו"ו "וביום השמיני", ללמד שאפילו שאמו טמאה לידה, מונין שמונה ימים מהלידה, דוא"ו משמעו שנמשך ללמעלה לשבעת ימי הטומאה, שביום השמיני שנטמאה, דהיינו משנולד ימול.

אלא שלפי זה קשה אם כן מה הקשה באמת רבי עקיבא, ומבאר המשך חכמה דכונת רבי עקיבא מלשון הכתוב (בראשית יז, יב) וּבֶן שָׁמֹנֶת יָמִים יְמוֹל לָכֶם כָּל זָכָר לְדֹרֹתֵיכֶם, דלשון לדורותיכם משמע שאפילו בעתיד שיהיו טמאה לידה גם ימול לשמונה ימים, ואין צורך לכתוב וא"ו וביום השמיני ללמד זאת. זה תוכן דבריו למעייני היטב בכל מילה מילה מדבריו הקדושים.

לפני מתן תורה לשמונה ימים, ולאחר מתן תורה ליום אחד, דדרשינן סמוכים, מי שטמאה שבעה ימים בנה ימול לשמונה ימים, ומי שאינה טמאה אין בנה נימול לשמונה, וכל זה רק לאחר מתן תורה שנתחדשה הלכה, אבל לפני מתן תורה גם מי שאינה טמאה לידה בנה נימול לשמונה.

אלא שלפי זה, אם כן מה הקשה רבי עקיבא על אותו תלמיד דלא צריך לכתוב "ואו"ו" ללמד שאינו נימול לט"ו מפני שבאברהם אינו כתוב לימול לשמונה ימים, הא שפיר יש לומר, שכיון שניתנה תורה, נתחדשה הלכה שימול לט"ו יום, ולכן צריך לכתוב "וביום השמיני" ללמד שאפילו לאחר מתן תורה ימול ליום השמיני. ב. וכי רבי עקיבא חשד באותו תלמיד שאינו יודע המקרא בבראשית שנימול לשמונה ימים. ג. עוד קשה, הא משמעות "וביום", משמע יותר שימול לט"ו, מאשר אם כתוב "ביום", ד"וביום" הוא נמשך למעלה, ולעיל כתיב שטמאה שבעת ימים, ועל זה כתיב "וביום השמיני", דהיינו שמיני לשבעת הימים הללו שנטמאה וטהרה מהם, שהם ט"ו יום מיום שנולד, ואם כתוב רק "ביום" אינו נמשך ללמעלה, אלא הוא עומד בפני עצמו ועולה על זמן הלידה, שימול לשמונה ימים ולא לט"ו יום. ומבאר המשך חכמה, דבאמת אין פשט התורה כהנים כפי שביארנו לעיל, אלא להפך, שגם התורה כהנים דורש סמוכים לענין טומאת לידה [אלא שלא כדברי רבי אסי, דרב אסי איירי למסקנה]. וכך פירוש התורה כהנים, דאם היה כתוב ביום ללא וא"ו, הוה אמינא לדרוש סמוכים ולומר שאם